

Prozess | Dava | Trial

2010 | Prozess | Dava | Trial

Deutsch

Wer offen und unter eigenem Namen über eine streng bewachte Grenze reist, mag Herzklopfen haben – aber er fühlt sich letztlich doch sicher in seiner Haut. Andernfalls würde er Umwege nehmen, Kontrollen umgehen und Befragungen ausweichen. Doğan Akhanlı ist am 10. August 2010 in die Türkei eingereist. Unter eigenem Namen, mit dem eigenen deutschen Pass und über den Istanbuler Flughafen Sabiha Gökçen.

Seit dieser Stunde sitzt er in Haft, seit dem 20. August verlegt in ein Hochsicherheitsgefängnis im westtürkischen Tekirdağ. Auf die Anfangsvorwürfe häufte die Staatsanwaltschaft weitere. Sie beschuldigt ihn der Teilnahme an einem Raubüberfall (20.10.1989) sowie der Verschleierung dieser Straftat durch Tötung des Überfallenen, und behauptet, Doğan Akhanlı sei der Kopf einer militanten bewaffneten Organisation gewesen, die die türkische Ordnung hätte umstürzen wollen. Lebenslang müsse der Mann hinter Gittern, unter verschärften Haftbedingungen, verlangt die Anklage.

In der Hand hat der Staatsanwalt nichts außer seiner Überzeugung, ein aktiver Gegner der Militärdiktatur, politischer Flüchtling und kritischer Autor, der über Gewalt und Völkermord in der türkischen Geschichte des 20. Jahrhunderts schreibt und den Dialog vorlebt, müsse abgestraft werden. Nach der Verhaftung von Doğan Akhanlı haben die einzigen beiden Belastungszeugen ihre ursprünglichen Aussagen bereits widerrufen – bei neuerlichen polizeilichen Vernehmungen und mit eigenen schriftlichen Stellungnahmen vor Gericht.

Bleibt die Überzeugung des Staatsanwalts, Kritik am türkischen Staatshandeln und an der unbearbeiteten Geschichte staatlicher Gewalt müsse geahndet werden. Sie steht gegen die Überzeugung, eben diese Kritik in Wort und Tat und der Wahrheit und Gerechtigkeit verpflichtet, straffrei ausdrücken zu dürfen. **Am 8. Dezember beginnt die 11. Strafkammer des Strafgerichts Istanbul** über diese gegensätzlichen Überzeugungen zu verhandeln.

Informationen zu **Staatsanwalt Hüseyin Ayars** Versuch, Akhanlı **nachträglich wieder zum türkischen Staatsbürger zu machen** ([*pdf](#))

Details zur **Verschleppung der entlastenden Zeugenaussagen** durch **Staatsanwalt Hüseyin Ayar** ([*pdf](#))

Identifizierungs-Protokoll Polizeipräsidium Istanbul 13.8.2010 /21.8.2010 (DE) ([*pdf](#))

Ablehnung Haftbeschwerde 24.8.2010 (DE) ([*pdf](#))

Zeugenaussage Mustafa Tutum 27.8.2010 (DE) ([*pdf](#))

Entlastungsaussage Hamza Kopal 31.8.2010 (DE) ([*pdf](#))

Ahmet Insel: Untersuchungshaft als Bestrafungsmaßnahme. Radikal, 21.09.2010 (dt. Übersetzung) ([*pdf](#))

Türkçe

Sıkı gözetlenen bir sınırdan açıktan ve kendi adıyla geçerek seyahat eden birinin kalbi küt küt atıyor olabilir. Ama nihayetinde kendini yine de emin hisseder. Öyle olmasaydı dolambaçlı yollara sapar, kontrolleri atlatır ve sorgudan kaçınırdı. Doğan Akhanlı 10 Ağustos 2010'da Türkiye'ye giriş yaptı. Kendi adıyla, kendi Alman pasaportuyla ve İstanbul Sabiha Gökçen hava alanı üzerinden.

O saatten beri de hapiste yatıyor. 20 Ağustosta Türkiye'nin Batısındaki yüksek güvenli Tekirdağ hapisanesinde nakledildi. Savcılık başlangıçtaki suçlamalara yenilerini ekledi. Onu 20.10.1989'da bir soyguna katılmak ve bu suçu soyulan kişiyi öldürerek gizlemekle suçladı ve Doğan Akhanlı'nın Türk rejimini devirmeyi amaçlayan bir militan silahlı örgütün başı olduğunu ileri sürdü. İddianame ağırlaştırılmış hapis koşullarında ömür boyu parmaklıklar arkasında kalmayı öngörüyor.

Savcının elinde, onun aktif bir askeri diktatörlük karşıtı, siyasal mülteci ve 20. yüzyıl Türk tarihindeki şiddet ve soykırım üzerine yazan ve diyalog kurmakta örnek bir eleştirel yazarın cezalandırılması gerektiğine ilişkin kanaati dışında hiçbir şey yok.

Doğan Akhanlı'nın tutuklanmasından sonra eskiden onun aleyhinde ilk vermiş olanlardan biri poliste verdiği yeni ifadesiyle, diğeri de mahkemeye verdiği yazılı savunmayla ifadelerini zaten geri almışlardı. Geriye sadece savcının, Türk devletinin yaptıklarına ve devlet şiddeti tarihinin incelenmemesine yönelik eleştirinin cezalandırılması gerektiği kanaati kalıyor. Bunun karşısında ise, tam da bu eleştirinin hiçbir ceza söz konusu olmaksızın gerçekten ifade edilmesi kanaati duruyor. **İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinde 8 Aralıkta** bu karşıt kanaatlerin yargılanması başlıyor.

Uluslararası kamuoyu, mahkemenin bu kanaatler çatışmasında haklıdan yana karar vermesi için davayı dikkatlice izlemelidir.

Tanık İfadesi Identifizierungsprotokoll Istanbul 13.8.2010/21.8.2010 (TR) ([*pdf](#))

Tutuklama Dogan Akhanli 24.8.2010 (TR) ([*pdf](#))

Tanık İfadesi Mustafa Tutum 27.8.2010 (TR) ([*pdf](#))

Tanık İfadesi Hamza Kopal 31.8.2010 (TR) p.1 ([*pdf](#))

Tanık İfadesi Hamza Kopal 31.8.2010 (TR) p.2 ([*pdf](#))

Ahmet İnel: Cezalandırma olarak tutuklama. Radikal, 21.09.2010 ([*pdf](#))

English

Someone crossing a heavily guarded border openly and under his or her own name may well feel his or her heart beating faster but, ultimately, has nothing to fear. Otherwise, he or she would make a detour, evading security checks and avoiding interrogations. On 10 August 2010, Dogan Akhanli entered Turkey – under his own name, with his own German passport and by way of the Istanbul airport Sabiha Gokcen.

Since then, he has been under arrest. On 20 August, he was transferred to a high-security prison in Tekirdag, in Western Turkey. The public prosecutor's office has piled additional charges on top of those on which he was initially taken into custody. It has accused him of participating in an armed robbery (on 20 October 1989) and attempting to cover up his crime by murdering the victim. It further claims that Akhanli was the head of a militant, armed organisation that intended to overthrow the Turkish political order. The indictment calls for putting Akhanli behind bars for the rest of his life, under enhanced security conditions.

The public prosecutor has nothing in hand against Akhanli beyond his conviction that an active opponent of the military dictatorship, a political refugee and a critical author who has written about violence and genocide in twentieth-century Turkish history – a living incarnation of dialogue – deserves to be punished.

The only two state's witnesses have already retracted their original statements, both in the course of new police interrogations and in the form of personal written depositions filed with the court.

All that remains is the public prosecutor's belief that criticism of Turkish acts of state as well as the history of still unexamined state violence calls for persecution. This belief clashes with the conviction that it should be possible to express such criticism in both word and deed, freely and without fear of punishment, out of a commitment to truth and justice. **On 8 December, the 11th Criminal Division of the Istanbul Criminal Court will begin proceedings** to adjudicate the conflict between these two irreconcilable convictions.

The international public must carefully monitor the trial in order to ensure that, in this battle of principles, the court sees to it that law and justice coincide.

Identification protocoll Istanbul Police Headquarter 21.8.2010 (eng) ([*pdf](#))

Witness Statement of Mustafa Tutum 31.8.2010 (eng) ([*pdf](#))

Witness Statement of Hamza Kopal 31.8.2010 (eng) ([*pdf](#))